

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Corespondențele sânt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

Din cauza ss. Serbători a le Rosalielor Nrul cel mai de aproape va apăre Joi în 9 Iunie.

Atențiune!

Timpul reclamărilor electorale au sosit! Atragem atențiunea celor ce se cuvine, să fie cu băgare de seamă, ca nici un îndreptățit de a fi alegător, să nu rămână neîntrodus în listele electorale.

Sibiu, 3 Iunie 1883.

Sânt tocmai optsprèdece secolii și jumătate, după socotelile obicinuite, de când ni se spune prin sânta scriptură, că apostolii luminați de spiritul sânt vorbiau în diverse limbi, ca să fie pricepuți de toate neamurile. Provedința dar prin diversitatea limbilor a voit să esopereze unitatea credinței, a simțemintelor și prin aceste buna voire între toți oamenii.

Dacă politiciii maghiari erau umbriți de darul acest ddeesc, armonia între popoarele de pe teritoriul unguresc prindea rădăcini de mult; căci popoarele deși vorbiau limbi diverse, fiind neajignite în folosirea limbei lor, puteau fi unite în simțemintul: că toate au găsit de o potrivă o patrie ocrotitoare și o patrie, în care fiecare se poate desvolta după faconul său.

Și patria atunci era binecuvântată, și prospera, precum a prosperat creștinismul, propagat de o mână de oameni simpli, plini de zel și bunăvoiață, fără de cugete rezervate de aservire, ci voinde, ca în tot sufletul să se poată așeza, după cum cântă biserica creștină a resăritului, „împăratul ceresc, mângăitorul, spiritul adevărului“.

Domnii politici unguresci însă nu vor să scie de aceste; ei vor cu puterea să unifice, nu simțemintele compatrioților, ci limba. Ei vor, ca toate limbile câte s'au vorbit de mii de ani în țeară să înceteze și să se contopească în a lor în cea maghiară. Cu alte cuvinte, ei vor prin unificarea limbei în chipul arătat, să isgonească pe celelalte limbi și uită că prin atitudinea aceasta seamănă ura și discordia între cetățenii aceluiași stat.

Nu ne putem inchipui, pentru ce dênșii, cari se țin, că sânt oameni luminați și au cunostința de lume nu vèd sau nu vor să vadă, ce se întemplă în Elveția și în Belgiu, unde naționalități de origine diversă pot trăi în armonie, și ce e mai mult prosperează, încât alte comunii politice mai mari

mai puternice, decât ele, caută cu ochi rêvnitori asupra lor.

Ungaria la porțile orientului, legată politicesce de Austria și prin aceasta indirect de Germania, ar fi putut și ar pute fi țeara cea mai fericită de pe fața pământului, dacă conducătorii ei scieau mulțami popoarele nemaghiare. De o parte Germania cea puternică ar fi devenit o adevărată spriginitoare a statului unguresc, dacă ar fi vèdnt că fragmentele de poporațiune germană pot trăi neajignite în Ungaria. România și toate popoarele din peninsula balcanică puteau fi moralicesce cucerite chiar, dacă fie care vedeau, cum frații lor de un sânge pot prospera în sinul ei. Și maghiarii cu toate aceste nu perdeau nimic din vrednicia și din rangul lor între celelalte naționalități. Împregiurările politice, interne și esterne, de până acum, i-au favorit atât de mult, în cât, dacă pricepeau ei misiunea lor cea adevărată și erau ei inițiatorii unei atari politice, puteau fi stimăți nu numai acasă, ci și în străinătate, departe preste limitele statului și monarhiei.

Dar dacă politiciii maghiari n'au simțul pentru o politică sănătoasă corespunđătoare seculului, în care trăim, corespunđătoare ideilor desvoltate, cari își fac drumul, cruciș și curmeziș prin Europa, nu ne putem lăsa și noi de perit. Avènd noi vederi mai clare și mai nebântuite de sumeția unei dominațiuni preste alții cu ori ce preț, încât ne permit puterile, să stăruim noi pentru promovarea armoniei între popoare și pentru promovarea prosperărei intelectuale, morale și materiale a tuturor locuitorilor din țeară.

Spre sfêrșitul acesta însă e de lipsă, ca înainte de toate între noi românii împăratul ceresc, spiritul adevărului să se fie aflat locașul.

Nu odată, de sute de mii de ori am repețit, că nu ne scim prețui puterile noastre; că noi sau le lăsăm să se ruginească prin pasivitate și îndolență trândavă, sau ce e și mai rău, *divisândune*, le lăsăm să se exploateze alții, în paguba noastră.

Un popor compact, cum sânt românii: dela Carpații marmatici până la fruntaria sêrbească și aproape dela țermul stâng al Tisei până la crestele Carpaților despre România, împetriștat, pe ici pe colea, cu o diaspora de diverse limbi, maghiari, nemți, evrei, armeni, țigani, care toți la olaltă nu fac nici a patra parte, din câți sântem noi — trebuie să cântărească mai mult în politica statului decât a cântărit până acum.

Dar ce să facem ca să cântărim?

Văieratul nu duce la scop.

Inspirați de spiritul de viață făcătoriu al ordinei pururea să ne punem pe lucru. Cu cât guvernății caută să ne îngusteze spațiul politic prin legi asupritoare, cu atât mai vèrtos noi să apelăm la dreptatea călcată în picioare și cu atât mai vèrtos să pretindem aerul libertății, fără de care este cu neputință ori ce existență vie politică.

Dreptul întrebuițării limbei la justiție și administrațiune este un ce, pe lângă care trebuie să stăruim ca pe lângă pânea noastră cea de toate ținlele din „Tatăl nostru“.

Este un princip în legile unguresci dela 1868, pe care românii ar fi trebuit și ar trebui să l'exploateze mai mult, principiul respectărei limbilor nemaghiare în municipii. Principiul acesta în loc a se lărghi în decursul timpului s'a îngustat.

Fiindcă este urmă de el în legislațiunea ungurească, să folosim ocaziunea. Să arătăm și de țin lumei și celor ce în favorul unor tendențe șovinicesce îngustează și slutesc acest princip, cum acești din urmă își bat joc de sântenia dreptății; dar de altă parte să căutăm și modalitatea, prin care să eșim, acum sau mai încolo, din impasul de a ne trezi într'o bună dimineață nomoliți, încât să nu ne mai putem clăti din loc.

Să căutăm, ca administrațiunea, justiția și înstructiunea să nu devină în cele din urmă numai și numai institute pentru a învăța limba maghiară. Spre sfêrșitul acesta să nu încetăm nici pe un moment de a stăruim, ca toate aceste să fie instituțiuni comune ale tuturor locuitorilor în favorul ordinei publice, a dreptății și a culturii.

Limba noastră națională, nu pentru că să o învețe și alții, ci pentru că românii, cari fiind români se servea de ea, numai așa pot fi părtași de bunățate instituțiilor amintite ca cetățeni ai statului, să stăruim, ca să fie statornic într'odusa în oficiile respective. Limba noastră națională, care este limba unei poporațiuni de trei milioane, fiind că, pe basa principiilor legilor fundamentale unguresci este îndreptățită în viața statului, trebuie lucrat ca din partea statului să fie spriginită cu institute elementare, secundare și chiar cu de cele înalte.

Guvernul își bate capul, unde să înființeze a treia universitate. Pentru ce nu ar pretinde românii, a doua naționalitate după maghiari, ca în sinul lor statul să ridice o universitate, în care chiar și maghiarii, cari au să funcționeze pentru români, ar avè beneficiul că ar pute învăța bine o limbă, cu care ar pute face serviții statului, administrând, mânuind justiția etc. în sinul unei poporațiuni, care

FOIȚA.

Cristian Waldo

san

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus de E. B.)

(Urmare).

VI.

După câte-va momente de odihnă Cristiano, care-l vom numi de aci încolo Cristian, continuă istorisirea sa în terminii următorii:

„Dară să nu-mi uit a-ți spune, ce întemplare interesantă m'a împecat pentru vre-o câte-va țile cu profesiunea unui artist ambulant. Adecă întemplarea cu un bărbat foarte estraordinar, care este și de present în Paris într'o poziție foarte cinstită, a cărui nume va fi ajuns negreșit și până la D-voastră. Este vorba de Filip Ledru numit Comus.

— Da, răspuse dl Goefle, am vèdnt din jurnalul meu scientific, că prestidigitatorul acesta abil a fost un fisic foarte mare, și că esperiențele sale, asupra magnetului a îmbogățit sciința cu instrumente noue de o perfecțiune rară. Așa-i?

— Așa, domnule Goefle.

Dl Comus fu numit profesorul copiilor Franciei:

el a desemnat carte nautice, după un sistem nou, care este rezultatul unor lucrări imense întreprinse la porunca regelui; el a furnisit esemplare manuscripte a cartelor sale nautice dlui dela Pérouse. În sfêrșit în țiuva, în care l'am întelnit pe stradă, dând publicului spectacolul unui erudit sêrman, care respândesce instrucțiunea sub formă de întreținere, el a câștigat repede, stima generală, favorul ministrilor și mijloacele de a aplica fructele înaltelor sale cunoscințe la rezultate mari.

„Din întemplare, am întelnit dară pe vestitul Comus, nu tocmai în piața publică din Lyon, ci într'un local destinat diverselor reprezentații de „operați-ambulanti“ pe care fie-care dintre noi voia să-l închirieze pe socoteala sa. Dedit la maniere ridicule și grosolane din partea concurenților mei, eu m'am ținut ca totdeauna în rezervă, pre când Comus mă agrăi mai întâiu cu maniere, a căror farmec și distincție mă suprinse. El era un bărbat de vr'o trei-șeci și cinci de ani, de statură foarte frumoasă, puternic la trup și la spirit, agil și ușor în toate mișcările sale și plăcut la vorbă, în sfêrșit una din acele ființe, minunat înzestrate, care trebuie să easă din obscuritate. El se informă asupra industriei mele și părea uimit, că sânt în destul de instruit de a mă pute întreține cu dênșul. Eu i-am lămurit împregiurările, în care mă aflam și noi ne făcurăm amici.

„După ce a asistat la reprezentația noastră, ce-i făcu multă plăcere, el ne a invitat a asista la a sa, din care eu am tras mult folos; căci el scia multe secrete, cari aparțineau lui, și cari nu sânt altceva decât o aplicație, între o mie de invențiuni, de o rară importanță. El voia să-mi esplice secretele aceste, și, aflându-mă îndestul de capabil, imi propuse a-l însoți în călătoriile sale. Eu am refușat cu părere de rău și cu nedrept: cu părere de rău, pentru că Comus era din oamenii cei mai buni, cei mai desinteresați și cei mai simpatici, cari i am cunoscut vr'odată; cu nedrept, pentru că acest fisic ambulant, trebuia să se găsească cât de curènd un post, demn de marele sale talente. Eu jurasem lui Massarelli a nu-l părăsi și el n'avea nici o aplecare spre sciință.

„Deși n'am tras avantaje materiale din întâlnirea aceasta, ea totuși mi s'a făcut așa de folositoare, din punct de vedere moral, încât voiu binecuvânta pururea cerul, că mi o a dat. Trebuie să-ți resum, cât se poate de scurt poveștele, care, bărbatul acela escelent și abil a binevoit a mi le da în mod vesel, prietinos și fără pedanterie, în decursul unei cine frugale, ce ne împreună în cărcimă, în mijlocul lășilor cu bagagiul nostru: în țiuva următoare noi ne-am despărțit.

(Va urma.)

de dragul limbei maghiare nu se poate pune pe studii filosofice neglijându-și pâinea de toate zilele.

Ar mai fi multe de disc în direcțiunea aceasta, dar nu putem să intrăm în toate detaliurile vieții unui popor, pentru ca să arătăm special, ce trebuie făcut, ca să urnim carul din nomolul, în care tot mai mult se afundă.

Jos cu indolența și cu vaelele negative și pasive. Trebuie să ne formulăm pretensiunile noastre mai pozitiv și mai hotărât ca până acum și în chipul acesta să ne afirmăm ca un popor cu deplină conștiință despre valoarea noastră.

Nu le va plăce dlor șoviniști, dar poate că mai târziu ei înșiși vor dice, că bine au făcut românii; sau dacă vor fi de tot împetriți, atunci noi nu vom avea nici cea mai puțină muștrare de cuget, că nu ne-am fi implinit datoria de cetățeni conștiințoși și tot odată de iubitori ai promovării binelui comun, care nu se bazează pe stearpa dominațiune forțată a unei limbi, ci pe baza unității sentimentelor adevărat patriotice.

Noi n'am forțat nimic, ba nici n'am pretins mai mult decât se poate pe baza principiilor de drept depuse chiar și în legile ungurești. Vor forța maghiarii înșiși o *cestiune română*?

Revista politică.

Sibiu, în 3 Iunie

Cislaitania ar fi ajuns așa dară, multămită șovinsmului polon, la o *cestiune ruteană*. Cestiunii acesteia, după cum vom vedea îndată nu-i lipsese nici actualitatea, nici ascușul. Foile rutene din Lemberg publică o provocare a comitetului central electoral al rutenilor, prin care invită pe toți conționali la o conferință și în care se cuprind gravaminele rutenilor.

Eată provocarea:

„Fraților! Alegerile s'au terminat; între 151 de deputați pentru dieta Galiției sunt numai nouă deputați ruteni. Repreștanții nostri nu vor fi în stare să facă propuneri sau interelațiuni independente. Dieta va desbata și asupra afacerilor, cari ne privesc și pe noi, dară fără de concursul nostru. De aceea în nădejdea dietei nu ne putem lăsa; este dar de lipsă, ca să ingrigim noi de noi. Trebuie să ne adunăm, pentru ca să mântuim naționalitatea ruteană de totala nimicire. Pe lângă toate condițiunile favorabile noi sărăcim; pe lângă tot scutul bisericeii noastre prin legi și bule, un atentat fără de Dumnezeu, de mâni profane, este îndreptat contra existenței ei, contra obiceiurilor noastre, rituale și contra sânteniei sərbătorilor noastre. Egalitatea noastră în privința drepturilor încă este garantată prin legi cardinale și totuși nu sunt rare întâmplările, că drepturile noastre cele mai sante se suprimă. Purtăm sarcini mari pentru ca să avem reprezentanțe cercuale și scoli; scii însă cu toții ce foloase avem noi din toate aceste. Cu toată libertatea electorală în principiu, repreștanții nostri cei adevărați se imputinează neîncetat, prin ce firesce că trebuie să pătinească și pozițiunea poporului nostru. Astfel de stare este și în paguba țerei. Toate aceste ne constring acum să cumpănim situațiunea noastră afară de dietă și să luăm hotărâre asupra situațiunei noastre. Ne este permis a ne pronunța, sus și tare în adunări publice, că ce nedreptate ni se face și ce dorim noi dela guvern. Este o datorință sântă a face întrebuintare de dreptul acesta: nefolosindu-ne de acest drept am comite păcat, sinucidere.“

Provocarea aceasta, dice „Deutsche Ztg.“, n'are lipsă de comentariu. Organul șoviniștilor poloni trece preste ea (ca și șoviniștii maghiari Red. „Tel. Rom.“) dicend că conducătorii rutenilor sunt „agitatori“ și vorbind de „agitațiuni revoluționare“. Dar cu toate aceste fapta nu se mai poate face nefăcută, că poporul rutean a dovedit credință cătră monarchie în zilele cele mai grele, și că nu este în interesul Austriei a cultiva o *cestiune ruteană*.

Desbaterea asupra proiectului de lege pentru scoalele secundare în casa maghiarilor.

Ședința din 4 Maiu, 1883.
(Încehere).

Notariul Zichy F. Lajos, conte, cetesce §. 54. care se primesce fără modificări.

Presidentul: suspend ședința pentru câte-va minute.

(După pauză.)

Notariul Zichy F. Lajos, conte, cetesce titlul capitolului III, care se și primesce.

Se cetesce §. 55.

Miron Romanul: Nu se prevede în proiect, că la cas de lipsă, confesiunile nefind în stare a susține din mijloace proprii gimnasiu sau scoale reale cu condițiunile unei scoale publice, să poată institui scoala privată; despre aceasta, după cum dice, nu se face nici o ingrigire, și aceasta pentru unele biserici e cestiune de viață, și adecă pentru cele, cari din cauza sărăciei nu pot înființa și susține scoale publice provădute cu toate recerințele. În interesul acelora propun, să se enuncie în acest §. că și confesiunile sunt îndreptățite a înființa și susține scoale private. Propunerea mea este următoarea: Întreg textul §-ului să fie următoriu: „*Confesiunile, corporațiunile și singuraticii pe lângă observarea prescriptelor §-ului 2. din această lege pot înființa și susține gimnasiu, scoale reale private, asemenea și institute private de crescere provădute cu astfel de cursuri, dacă conducerea lor o vor concrede imediatei conduceri a persoanelor provădute cu diplomă de profesor pentru asemenea cursuri, sau dacă acele persoane sunt calificate în sensul prerogativelor excepționale cuprinse în §. 29 al acestei legi.*“ Celelalte părți ale §-ului rămân afară, respective se suscep în un §. următoriu. (Confer. §. 57 modif.) Motivarea adosului e de prisos, căci el se motivează dela sine.

Trefort Agoston, ministru de culte și instrucțiune: Nu înțeleg rațiunea acestei modificări, căci confesiunile sunt îndreptățite să înființeze institute publice, pentru ce să înființeze private.

Condițiunile înființării scoalelor private sunt mai grele, căci pe când în singuraticile clase din scoalele publice pot fi 60 de elevi, în cele private nu pot fi decât numai 30. Și apoi membrii confesiunilor formând corporațiune pot înființa institute private, dacă implinesc condițiunile. Nu afu rațiunea, pentru ce să fie îndreptățite confesiunile de a înființa scoale private. Dacă confesiunile sunt îndreptățite să înființeze scoale publice, și dacă ele și le pot înzestra din destul, până o pot face aceasta, rămâne starea interimală; se înțelege, li se detrage dreptul de publicitate prin aceea, că nu pot face examen de maturitate, ci respectivii elevi au a depune examenul de maturitate la o altă scoală publică. Nu se restrinse deci confesiunile dela înființarea de scoale private, dacă formează ele corporațiune. Dintr'altel observ, că asemenea scoale private pot da ansă la multe abuzuri. Mă rog să se susțină textul original. (Aprobări.)

Presidentul: Ne fiind propunerea spriginită, rămâne textul.

Notariul Zichy F. Lajos, conte, cetesce §§. 56, 57, 58, 59, cari se primesce fără modificări.
Se cetesce §. 60.

Rudnyánsky Józef Br. Comisia de trei propune la acesl §. modificarea stilară. În rândurile 2 și 4 din acest §. în locul cuvintelor „scoale primare“ să se pună „scoale mai înalte“. (Aprobări.)

Trefort Agoston, ministru de culte și instrucțiune: Espresiunea aceasta e cu mult mai corectă și cea originală poate da ușor ansă la neînțelegeri. Primesc modificarea.

Miron Romanul, metropolit: Spre a evita ori ce interpretare falsă doară ar fi mai corect, dacă în locul cuvântului „magyar“ s'ar pune „patriotic.“

Trefort Agoston, ministru de culte și instrucțiune:

Universitatea patriotică este universitate maghiară. (A mi hazai egyetem, a magyar egyetem.) (Aprobări. Strigări: Să rămână textul.)

Presidentul. Nefind propunerea spriginită, rămâne textul.

Notariul Zichy F. Lajos, conte, cetesce §§. 61 — 69, cari se primesc fără modificări.

Miron Romanul. După aceștia recomând următoriu §. nou: (Cetesce.) *Spre scopul calificării profesorilor aplicabili esclusiv numai la scoalele lor medii, confesiunile conform usului de până acuma pot norma însele comisiuni examinatoare; însă dispozițiunile cuprinse în §§. precedenți (61—69) au valoare și pentru ei.*

Trefort Agoston, ministru de culte și instrucțiune: Domnilor magnați, acest §. este atât de esențial, încât rămânând el afară, întreg proiectul n'are nici un sens.

Miron Romanul: Nu propun să se lase afară.

Trefort Agoston, ministru de culte și instrucțiune: Tocmai atâta ar însemna, dacă s'ar permite confesiunilor, ca ele să poată avea comisii examinatoare separată. Aceasta nu o pretind catolicii, nu protestanții, cu toate că ei au puteri didactice și sunt în stare de a putea întreprinde așa ceva. Nu cred că Escelenția Ta ești în stare să faci așa ceva.

Miron Romanul, Noi greco-orientalii am avut, și avem și acum o asemenea comisiune pentru examinarea și calificarea profesorilor. Nu poftesc nimic nou, voesc numai, ca să se susțină practica de până acum. Biserica greco-orientală au avut dreptul

acesta și nu cunosc cauza, pentru care i se ia acum această facultate.

Cziráky János, conte: Ași vrea să liniscesc pe Escelenția Sa. Eu cred că prin aceste dispoziții — nu este eschis, ca acei indiviđi să mai fie examinați prin o altă comisiune. Nu eschide, dice, ca încă o altă comisiune să examineze pe persoanele respective, dacă ele sunt în stare să propună obiectele recerute. Aceasta nu eschide posibilitatea unei asemenea comisiuni și numai la consensul ei se declară verificarea.

Trefort Agoston, ministru de culte și instrucțiune: În aceasta și află espresiunea dreptul de suprainspecțiune al statului, fără de el statul n'are garanție, că scoalele sunt provădute cu puteri didactice suficiente.

Notariul Zichy F. Lajos, conte, cetesce §. 70, care se primesce fără observare.

Se cetesce §. 71.

Notariul Rudnyánsky Józef Br. Pentru marea acurateță comisiunea de trei propune, ca prima aliană din §. 71 să se modifice astfel: cele romano-catolice, stătătoare sub imediata conduceri a ministrului de culte și instrucțiune, asemenea toate celelalte, cu . . . cari există până acum etc.“

Trefort Agoston, ministru de culte și instrucțiune: Textul e destul de clar și nu dă ansă la interpretațiuni false. Rămâne textul.

§§. 72, 73 și 74. se primesc fără modificări.

Se votează asupra proiectului în întreg cuprinsul lui și cu o majoritate însemnată se primesce.

Politica colonială a Franciei, și presa engleză.

Diarului „Le Nord“ i se scrie din Londra cu data de 29 Maiu:

După cum trebuia să se înțeleagă, politica colonială a guvernului francez întâlnește în Anglia o opoziție de altmintrelea mai de temut decât întreita alianță, care mai la urmă nu este decât constatarea oficială a izolării Franciei.

Ostilitatea Germaniei, a Austro-Ungariei și a Italiei este o eventualitate problematică, cea a Marelui Britanii este de astăzi chiar un fapt patent. Cabinetul Ferry, de nu ar fi orbit printr'un optimism de neertat, ar fi trebuit să înfațișeze urmările acestui antagonism fatal înainte de a se angagia în calea anexărilor din Orient. Jurnalele engleze au repetat destul de des: că condițiunea *sine qua non* a înțelegerii cordiale dintre cele două puteri occidentale este, ca Franția să și mărginească ambițiunea sa întru ași recăștiga înalta sa pozițiune pe continent, evitând cu ingrigire de a se pune în concurență cu Marea-Britanie, în celelalte părți ale lumii.

Deci întervenirea Franciei în Tonking și atitudinea sa în Madagascari sunt manifestări, cari, după Englezi constituie violațiunea tratatului taotit, ce se imaginează a fi încheiat cu vecinii lor de peste *La Manche*.

De aici, până la un conflict diplomatic, nu este decât un pas și observațiunile adresate de „Times“ cabinetului francez dau temerea, că acest pas se nu fie grabnic trecut.

După prevederile înfricoșate, vine amenințarea de abia deghizată.

La început englezii se mulțameau ași exprima în doeli asupra puținței Franciei de a fonda și a exploata colonii nouă. Nici nu se lua în serios încercările de întindere ale republicei franceze. Principalele organe ale presei britanice stăruiau cu ușurință asupra puținței speranțe de isbândă a politicii colonială a guvernului Franciei. La ce i ar slugi ocuparea Madagascariului, unde Franția nu va putea trimite nici odată coloniști, unde frigurile ar dăciul sērmanii săi soldați. Pentru care scop să se necăjească atât pentru a pune un picior în Tonkin, sciindu se bine, că comerțul englez singur va căștiga din sacrificiile impuse Franciei? Republica are ea forța de a întreprinde un răsboiu contra Chinei, care nu ar întârzi de a lua apărarea vasalului său, Împăratul din Anam? Franția nu poate visa să cotopească China, unica sa acțiune ar fi de a bloca porturile Imperiului pentru a tăia comunicarea victualelor la curtea din Pekin. Dar urmările unei asemenea măsuri s'ar simți preste tot locul, unde sunt consumatori de cei și mai cu samă în Anglia și Statele Unite. Englezii și Americanii vor fi deci mediocru dispuși a recunoaște blocul ca efectiv și ei vor face totul, ce li va sta prin puțință pentru a face iluzoriu. Franția este în putere de a înfrunța greutățile internaționale, ce ar resulta din prinderea și condamnarea navelor engleze și americane ce ar fi încercat să violeze blocul?

Aceste considerațiuni arată măsura simpatiei, ce politica colonială a Franciei inspiră Englezilor, chiar înaintea catastrofei, ce obligă pe guvernul francez de a silii desnodământul.

Francia trecând de limită, presa britanică a recurs la înfricoșarea brutală. Ea se grăbește de a informa pe francezi, că curtea din Peking este gata a intra în luptă și că în cas de nevoie Marea Britanie va scii a brava limitele viitoare sfere de influență a Franței în extremul Orient.

Fără îndoială, nu lordul Granville vorbește astfel, dacă nu șar pute face cineva iluziune asupra întinderii sentimentului anti-francez, a cărui ecou se fac jurnalele din Londra. Vélul de fățarnicie, care de treizeci de ani învălăna relațiunile între cele două puteri occidentale, se găsește de odată rupt și poate pentru totdeauna.

Aici există pentru Franca un învățământ, din care un viitor guvern va scii să tragă profit. Publicul francez trebuie acum să înțeleagă, pentru ce opiniunea britanică împinge Republica de a se afirma pe continent.

Condițiunea *sine qua non*, ce am semnalat-o nu este o simplă împărțire de influență, după cum o prepusu de bună-voe oare care organe franceze.

Dacă englezii recomandă Republicei franceze o „politică de concentrațiune“ în Europa, este că ei sciu, cumcă această politică, manifestându-se prin preparative militare, ar crea o încordare permanentă în raporturile Franței cu puterile vecine, și ar face-o absolut nevătămătoare în alte părți ale lumii.

„Pact. Social“.

Cuvintele Regelui României la prezentarea răspunsului Senatului.

Domnule președinte! Domnilor senatori! Primesc cu o deosebită satisfacțiune simțemintele de iubire și de devotament, ce înaltul corp al Senatului îmi exprimă prin adresa sa.

Sunt fericit a vedea deplinul acord, ce domnesce între Senat și guvernul Meu, căci numai prin unirea puterilor statului, o națiune se întărește și asigură progresele viitoare.

Concentrând toată cugetarea și voința noastră spre un singur și același scop, binele țerei, vom ajunge cu siguranță a înlătura ori-ce dificultate și a deslega toate cestiunile, ce se înfașează activității naționale.

Pe această cale vom pași cu siguranță spre o dezvoltare liniscită și pacinică.

Vă mulțamesc încă odată pentru bunele urări și asigurările sincere ce mi dați pentru Mine, pentru dinastie și pentru viitorul scumpei noastre Români.

Programa pentru serbarea Inaugurării Statuei lui Stefan cel Mare în Iași la 5 Iunie 1883.

Mâne se începe serbarea, inaugurării a cărei programă după diarele bucureșene este:

I. Ziua de 5 Iunie, la revărsatul zorilor, va fi salutat prin 21 tunuri.

II. M. S. Regele va porni dela palat spre a asista la serviciul divin dela Metropolie la oarele 10 1/4.

La oara 1 1/4, Majestatea Sa va asculta rugăciunea, ce se va face în biserica St. Nicolae Domnesc.

III. La oara 1 1/2, I. P. S. S. Metropolitul Moldovei și Suceavei, încungiurat de înaltul cler, va face un serviciu divin pentru sântirea apei pe estrada ridicată lângă Statuă, la care vor asista delegațiunile:

- Corpurilor legiuitoare;
- Înaltelor curți de casațiune și de computuri;
- Consiliilor județene, comunei Capitalei, comunelor de reședință și a comunelor din localitățile, unde au urmat bătăile cele mai însemnate ale lui Stefan cel Mare;
- Corpurilor armatei;
- Academiei române;
- Universităților din București și Iași;

IV. Pornirea Majestății Sale pentru a asista la ceremonia inaugurării Statuei va fi anunțată prin 21 Tunuri.

La sosire M. S. Regele va fi întâmpinat de I. P. S. S. Metropolitul, de domni ministri și de comitetul Statuei, ear corul mitropolitan va cânta imnul sosirei. Majestatea Sa, încungiurat de domni ministri, de comitetul Statuei și de casa Sa militară, va lua loc pe estrada regală.

V. Serviciul divin terminat, muzicele vor intona rugăciunea militară, în sunetul tobelor.

VI. M. S. Regele va da semnalul desvélirei Statuei.

VII. În momentul desvélirei I. P. S. S. Metropolitul va stropi Statua cu agiasmă; trupele vor prezenta armele, muzicele vor cânta imnul, 21 tunuri vor face cunoscut acest moment solemn.

VIII. Discursurile vor avea loc în ordinele următoare.

- Primarul urbei Iași;
 - Delegațiunea Corpurilor legiuitoare;
 - Președintele academiei;
 - Delegatul universităților;
- După aceasta se vor depune coroanele.

IX. M. S. Regele va lua loc înaintea Statuei și va ordona defilarea delegaților scoalelor și a armatei.

X. Seara cetatea va fi luminată și focuri de artificii vor avea loc.

XI. În ziua de 6 Iunie, la oarele..... pe platoul Copou, la poligonul de tir, M. S. Regele va distribui premiile concursului general de tragere la țintă.

La 6 oare sara se va da banchetul în onoarea delegaților, la care Majestatea Sa va bine voi a lua parte.

Seara muzicele vor cânta pe piețele și în grădinele publice, XII. În preșia serbarei va avea loc:

- Primirea delegaților la gară de către primărie;
- O conferență istorică asupra lui Stefan cel Mare, ținută la universitate de către unul din profesorii universității.
- Retragerea cu facile dinaintea palatului regal, percurgând sdradele până la Statuă, — și concerte în grădinele publice.

Varietăți.

* Dl căpitan Șaguna a plecat Joi cu trenul de dimineață la București.

* (*Quod differtul non affertur.*) În biserică numărul 7 joacă mare rolă, 7 taine, 7 păcate de moarte, 7 fapte ale milei trupesci, 7 ale milei duhovnicesci în 7 zile s'a făcut lumea, și cam tot a șeptea și se întâmplă *odăvania* (incheiere). Ca să dăm adevăr Redactorilor români, cari numesc diariul nostru „*diar clericale*“ ne punem pe teren bisericesc și la a 7 și ziua *odăvaniei* ne dăm seamă despre excursia de Sâmbăta trecută, arangiată de „*Reuniunea română de cântări din Sibiu.*“

Programa s'a executat în tocmai cu unica excepțiune, că la 6 oare corul reuniunii la dorința publicului a repetat mai multe piese anunțate în programă.

Jocul a durat până pe întunec, și s'a jucat cu o însuflețire și nimo ne mai obicinuit în Sibiu.

Public a fost foarte mult și cu plăcere înregistrăm la acest loc, că și domnul căpitan „*Șaguna*“ și soția a fost martor activ al petrecerei românesci de Sâmbăta.

Noi, românii de sub coroana Șantului Stefan avem puține zile de veselie, însă când ne veselim ne veselim românesce. Dăm sbor liber inimii noastre, care în veci nu ne-a dus la rătăcire.

* (Postal) Oficiul postal din Vâlcele (Elöpatac) își începe activitatea cu 1 Iulie a. c. Dela datul acesta va intra numitul oficiu în legătură postală prin cursurile trăsurilor și carioloale postale instituite între gara dela Feldioara și între Seps-St. Georg. Cursul cu cariola va sta în legătură în calea sa preste Feldioara cu postele mobile Buda-pesta — Brașov Nr. XVI. și Brașov — Buda-pesta Nr. XV., ear cursul cu trăsura cu trenurile iuși Buda-pesta — Predeal Nr. 201 respective 202.

Ordinea cursurilor postei cu cariola e următoarea:

Pleacă: din Feldioara	la 9 oare	— min. a. m.
Ajunge: în Vâlcele	„ 10 „	20 „ „
Pleacă: din Vâlcele	„ 10 „	25 „ „
Ajunge: în Seps-St. Georg	„ 11 „	35 „ „
Pleacă: din Seps-St.-Georg	„ 3 „	30 „ d. a.
Ajunge: în Vâlcele	„ 4 „	40 „ „
Pleacă: din Vâlcele	„ 4 „	45 „ „
Ajunge: în Feldioara	„ 6 „	5 „ „

Ordinea postei cu trăsura:

Pleacă: din Seps-St.-Georg	la 11 oare	30 min. a. m.
Ajunge: în Vâlcele	„ 12 „	40 „ la a.
Pleacă: din Vâlcele	„ 12 „	45 „ „
Ajunge: în Feldioara	„ 2 „	5 „ d. a.
Pleacă: din Feldioara	„ 2 „	50 „ „
Ajunge: în Vâlcele	„ 4 „	10 „ „
Pleacă: din Vâlcele	„ 4 „	15 „ „
Ajunge: în Seps-St.-Georg	„ 5 „	25 „ „

Aceste se aduc la cunoștință publică.

Sibiu, 30 Maiu 1883.

Directorul de postă ung. reg.
Folért m. p.

* (Necrolog.) Ne împlinim o tristă datorință, pe care ne-ar fi plăcut să nu ni se dea ocaziune au face. Ne împlinim o neplăcută datorință anunțând trecerea din viață a neobositului cultivator al muzicii naționale,

Ciprian G. Porumbescu.

Noi, românii am pierdut foarte mult prin moartea lui Porumbescu, urmată așa pe neașteptate, căci dela talentul și diligența lui așteptam roade îmbelșugate pre întelinatul câmp al muzicii noastre naționale. Ciprian Porumbescu după absolvarea studiilor sale filosofice la la universitatea din Viena s'a aplicat ca profesor de muzică la gimnasiul nostru din Brașov, fiind tot odată și conducătorul corului vocal dela biserica sântului Nicolae din Brașov. Activitatea lui era nemărginită și după cum ne asigură foștii săi colegi, doară aceasta a fost cauza cea mai de aproape a trecerei lui așa de timpurie.

Atacat la pept în eara anului scolar cu-

rente s'a dus în Italia nordică spre a-și repara sănătatea, însă toate înzadar, căci în 25 Maiu. st. v. și-a dat nobilul suflet în mânilor creatorului sub îngrigirile surorii sale și a încăruntului taică, în casa părintească — *Stupca* în Bucovina.

În suferințe mari și la grele nevoi ne cade bine, dacă vedem că se află oameni, cari impart cu noi durerea. Regretăm pierderea ténérului Porumbescu, o regretăm din inimă, și mai tare o regretăm cei ce lam cunoscut în persoană, căci scim ce am pierdut. Primească P. Iracliu Porumbescu și sora răposatului sincera noastră condolență pentru pierderea ce au suferit, și dacă condolența noastră i va pute încât-va mângăia, primească-o ca ultimul tribut pentru răposatul.

* (Convocare). Toți P. T. domni membrii ai „Casinei inteligenței române din Orăștie și giur“ se convoacă la o ședință generală, ce se va ține Sâmbăta în 23 Iunie st. n. a. c. la 2 oare d. a. în localitatea casinei. Obiectul de pertractat este: modificarea statutelor societății de lectură în înțelesul ordinațiunii ministeriale Nr. 19094 ex 1883.

Orăștie 11 Iunie 1883.

N. Herlea,
notariu.

Samuil Pop,
vice-președ. ad-hoc

* (Societatea de lectură) a stud. rom. dela gimnasiul superior romano-catolic din Cluj va ține „*Ședința sa publică*“ în 17 Iunie st. n. a. c. adecă în ziua de Rosali, în casina inteligenței rom. de acolo (localitatea paroch gr. cat.) cu programa următoarea:

Programa:

- „*Cuvânt de deschidere*“ rostit de președintele societății, Gavriil Tripon, stud. de clasa a VIII.
- „*Hora dela Grivița*“ poezie de V. Alecsandri, întonată de corul vocal.
- „*Înfluența naturii esterne asupra poeziei populare române*“ disertațiune premiată de soc. prelesă de autorul Gavriil Tripon stud. de clasa a VIII.
- „*Moldova în 1857*“ poezie de V. Alecsandri, declamată de Ioan Cherechesiu, stud. de clasa a VII.
- „*Concert*“ solo de Beriot, executat pre violină de de Robert Schreiber, iurist.
- „*Amor și entuziasm*“ novela premiată de soc. prelesă de autorul Ioan Cherechesiu, stud. de clasa a VII.
- „*Doi ochi*“ poezie și melodie de Gr. Ventura solo, cântată de Vasiliu Vutca, stud. de clasa a VII.
- „*Țigănu și ursoaica*“ poezie ee Th. Speranța, declamată de Romul Ramonșian, stud. de clasa a VIII.
- „*Vorbă multă s'erăcie*“ intonată de corul vocal.
- „*Vorbire de închidere*“ rostită de Iuliu Carsiai, stud. de clasa a VIII.

Începutul la 4 1/2 oare p. m. prețul intrării după plac!

Oferte marinimoase în favorul bibliotecii și al casei se primesc cu mulțămintă, cuitându-se pre cale diuaristică; și au de a se adresa de-a dreptul apărătorului soc., rev. dn Gavril Pop, protopop în loc și profesor de limba rom.

* (Monstru). Dela Berghia, din părțile M. Oșorheiului ni se scie că s'a născut un copil cu cap fără căpătină, adecă cu obraz și cu puțină ceafă, pe carea se afla o fașie de păr; bătaia inimii și respirațiunea se simția în spate și nu de partea peptului. Părțile seculare nu erau bine dezvoltate, se cunoscea însă că copilul e de genul masculin. Încolo copilul era destul de întreg; dar fiindcă n'a supt de loc n'au putut trăi mai mult decât 48 de oare.

* (O oai) a lui Dimitrie Iuonici din Sălciva de jos, în primăvara anului curent au fătat 4 miei, dintre care unul au murit, eară ceilalți 3 trăiesc și prosperează bine.

* („Un fenomen geologic în munții nostri“) Cetim în „Românul“:

De aproape o săptămână s'a ivit în munții din Prahova un fapt foarte curios, menit a interesa nu numai pe învățații, cari se ocupă cu studiul geologic al solului României, dar care trebuie să atragă și atențiunea guvernului și a publicului în genere, căci el poate servi de punct de plecare la deschiderea unei ramure însemnate de bogăție și de prosperitate pentru dezvoltarea noastră economică și industrială.

La localitatea numită Drăgăneasa, pendent de proprietatea Valea Lungă a dlui G. Gr. Cantacuzino, unde dsa exploatează petrolu și a stabilit o fabrică care lucrează cu mașini perfecționate și este dirigiată de un inginer american, pe când se sfredelea cu mașina cu aburi la un puț de păcură, ajungându-se la o adâncime ca de 150 stângini s'a audiat de odată o groasnică detunare urmată de o esplosiune, o coloană amestecată cu pământ, nisip, păcură și apă a eșit ca dintr'un crater, care, în tocmai ca un vulcan, arunca bolovani mari de piatră, a început a curge necurmat păcură, care ca un

toant s'a precipitat și s'a întins până în satul Valea-Lungă, la distanță de 4 kilometri luându-și direcțiunea spre gârla Cricovului. De opt zile acest toant de păcură curge mereu fără a se pute opri, mestecându-se în Cricov, care la distanță de mai multe kilometri se vede acoperit de păcură la suprafața apei. Proprietarul nefiind preparat a capta acest bogat izvor, perde de o cam-dată tot acest petrol; însă va fi negreșit în curând despăgubit din abundantul produs ce i s'a deschis.

Această întâmplare oferă un mare interes din punctul de vedere general, căci una din cauzele, ce făcea exploatarea noastră minieră a petrolului anevoioasă, de nu purtam cu succes lupta cu concurența similară americană, este că în America se află bogate lacuri sau bazine suterane petrolifere, iar la noi se susținea că formațiunea noastră geologică nu prezintă asemenea basini și că nu se află decât vine de păcură mult mai puțin abundante. Eacă dar faptul dela Drăgăneasă, proba contrarie și care confirmă că, mergând la o mai mare adâncime cu instrumente perfecționate bogăția noastră minieră petroliferă nu este de loc inferioară celei din America.

Asemenea lacuri sau bazine se află negreșit nu numai la Drăgăneasa, ci pretntindeni în munți noștri, și această descoperire poate fi de un imens folos pentru stat, proprietar al atâtor munți cu păcură, și pentru particulari. Industria exploatarea petrolului poate dar lua un avânt mult mai mare și mai important pentru țeara noastră. Am crezut, că o asemenea cestiune nu trebuie să rămâie necunoscută de public în momentul, când toate precauțiunile sunt îndreptate spre dezvoltarea noastră economică și industrială, și faptul dela Drăgăneasa merită a fi cunoscut și studiat de aproape de oameni competenți, de geologi, și industrialii noștri.

* (Prezența de spirit a unui diplomat.) Când principele Gorceiacoș fu denumit ministru al afacerilor străine, doctorii săi se sfătuiră foarte mult să facă mai mult exercițiu trupesc decât altădată.

Pentru a economisi timpul, cât s'o pută mai mult, el se puse a sări în toate diminețile prin cabinetul său în timp de un sfert de cias peste niște taburele dispuse într'adins pentru asta.

Mai înainte de ași începe gimnastica el avea grigă să închiză bine ușile. Dar într'o zi uită să tragă zăvorul și tocmai în minutul, când sărea în triumf, un atașat la afacerile străine intră de odată în casă.

Tinărul diplomat rămase nițel incurcat găsind pe șeful său în acea poză cam caraghioasă. Scena începuse a lua un ton supărător pentru amândoi, când reluându-și sângele rece, ténérul dișe cu mai mare serioșitate:

Escelența Voastră a isbutit să facă una din figurile cele mai grele, dar și eu pricep puțin la acest fel de sport și mă prinț pe două-deci ruble, că sar și mai sus decât Escelența Voastră.

Principele prim. Atașatul avu și desteptăciunea de a perde prinșoarea, precum și de a nu spune nimic din ce văduse nimenui.

După câteva săptămâni el primi decretul de înaintare și de atunci cancelarul nu încetă de a-l protege.

Era și drept. Bietul tinăr debutase de minune în miseria sa de diplomat.

* (Călătoria mareșalului Moltke) prin Italia și prin Franța tot mai formează obiectul discușiunii în presa franceză și italiană. Doctorul Depraz vine acum și asigură în „Gazetta di Torino“

că mareșalul german n'a făcut călătoria sa nici pentru scopuri strategice, nici pentru sănătate, ci numai spre distrațiune și petrecere, ca simplu turist. Doctorul Depraz dișe, că a conversat mult cu Moltke și l'a îndemnat însuși să meargă la Monte-Carlo și la Corniche în Franța, unde numai cu greu s'a decis să meargă, preveđend, că se vor atribui călătoriei sale motive strategice. Odată a accentuat Depraz în aceste conversațiuni frumoasa misiune, ce i'ar incumbe mareșalului Moltke spre susținerea păcii europene. Moltke a respuns dând din cap melancolic: Foarte bine, tot ce spui Dta, Doctore, e foarte frumos, dar noi (adecă Germanii) putem să fim atacați, și atunci trebuie să ne apărăm. Să înceapă ceilalți (cu nisuițele spre pace) și vom fi fericiți ai pută imita.

Față cu asigurările doctorului italian sunt foarte interesante descoperirile, ce le publică generalul francez asupra planurilor de resboaiie ale Germaniei în contra Franței. Wimpffen dișe că, densus cunoasce pe mareșalul Moltke prea bine, și știe că este „un inimic neimpăcat al Franței și că ori ce German adevărat consideră încă țeara aceasta de prea puternică.“ De aici vine, că Moltke se preumblă prin toate părțile frontăriei franceze. De astădată a voit să se convingă, dișe Wimpffen, dacă o armată de cel puțin 300,000 de oameni ar pută să strabată în Savoia și în Franța de sud, pre când un alt corp de armată, trecend prin Elveția ar ataca Franța de mijloc și masele concentrate la Metz ar înainta la nord. Cui să credem acum? doctorului Depraz ori generalului Wimpffen? Ei bine! Germania a dovedit'o la 1870 că știe să provoace resboaiie fără ași eși din rolul de atacată. Dar ori cum ar fi, bine nu este, toate ne indică că ne aflăm eărăși în preseara unui mare resboiu.

* În ședința de Mercuri a Camerei române după votarea comisiei de reviziune s'au mai votat 2 credite: unul de 50,000 lei pentru construirea unei capele și a două monumente comemorative a ultimului resboiu pe câmpurile de bătaie din Bulgaria unde au căduț soldații români. Acest credit s'a votat în unanimitate. Și altul de 1,453,000 lei necesari administrațiunii căilor ferate. Apoi ședința s'a ridicat la 5 1/2 p. m.

* D. Brialmont, generalul belgian în retragere, se află însărcinat de Regele României a inspecta toate hotarele țerei din punctul de vedere strategic și a face un raport în această privință. Generalul Brialmont va rămânea, deci în România un timp destul de lung, pentru a putea face această lucrare.

* (Un drapel comemorativ.) Diarul „Romanu“ este informat, că prefectul din Roman, în dorința, că județul seu se fie cât mai bine reprezentat cu ocașiunea serbării inaugurării statuei lui Stefan cel Mare dela Iași, a luat dispoșițiunea de a se face un steag tricolor, în mijlocul căruia va fi scris: Scheia și de desupt anul 1486, iar în jos desenate doi snopi încrușițați, unul reprezentând grăul și altul reprezentând inul, precum din vechime se recunoasce a fi marca adevărată a județului Roman, iar nu simple trei fire de grău precum este infățișată astăzi. Se știe din istorie, că la anul 1486 Stefan cel Mare, în satul Scheia, a bătut pe Croiote rebelul, care venise din Transilvania cu ajutor unguresc spre a l' detrona. Acest drapel comemorativ, va fi dus la Iași, după cum se dișe, de cătră o delegațiune specială din partea comunei Scheia.

* (Sciri militare.) La 1 Octomvre va începe în Germania, la Koblenz, prima manevră de fortăreață și va ține patru-spre-dece zile. Să

va esecuta un atac și o apărare a cetății. Vor lua parte la aceste eserciții delegațiuni din toate armeele, cari participă la luptele de fortărețe.

Ministrul de resboiu francez a hotărât introducea în armată a prafului de pușcă așa numit *Poudre a bois pyrapyde*. Acest nou praf de pușcă are o forță indoită decât cel ordinar, și are însemnata calitate, de a nu se strica udându-se. El se fabrică înainte numai în Anglia. Acum a început să se fabrică și în Franța.

Colonelul rus de geniu, Hörzelmann, a descoperit un aparat telegrafic, care se poate ficsa la șelele călăreților, astfel, ca pe viitoriu cavaleria încă va putea telegrafia în bunăvoie, găsindu-se în marșuri. Aparatul nu e mai greu de 19 chilograme și se poate împărți la mai mulți cavaleriști, astfel, că povara lui nu devine simțitoare, Nisce încercări, făcute în regimentul de dragoni de garda, au dat rezultate satisfăcătoare.

„R. L.“

* (Creditele agricole în România) Legea pentru înființarea casselor de credit agricol a primit aplicațiune în o mare parte a țerei. Deja funcționează asemenea credite în 16 județe și anume: Bacău, Romanu, Vaslui, Tucova, Tecuci, Neamțu, Falcu, Covurlui, Râmnicul-Serat, Dâmbovița, Ilfov, Argeși, Dorju, Vaslui și Constanța, pentru formarea capitalului, cărora statul a contribuit cu 1.930,000 lei și județele cu 633,333 lei. Un al 17-lea credit, în județul Iași, este pe cale de constituire cu un capital format prin subscriere publică, însă fără participarea guvernului sau a județului. Pentru a se pută înființa și în celelalte județe această instituțiune chemată să dea o puternică impulsione agriculturii, d. ministru de finace a depus în cameră un proiect de lege, care i' acordă un credit de 600,000 lei pentru constituirea capitalului celorlalte casse. Acest credit se va acoperi din suma de 727,045 lei, ce prisosese din fondul rural peste aceea necesară plății anuităților, obligațiilor 6% rurale.

„C. Fin.“

* (Hârtie de earbă.) După hârtie de petece, de lemn și de urđici, un inventator englez a aflat procesul prin care earba din care se face brazde în grădini poate servi la fabricarea hârtiei.

Să întrebuițează earba, tinără sau bătrână, pe cât timp mai are o cantitate îndestulătoare de sevă. Această earbă, redusă în pastă, se adaptează minunat la fabricarea hârtiei de desemnat sau chiar de calchiat, căci ea prezintă o suprafață netedă și foarte transparentă.

Un pământ de calitate mediocră poate produce anul pe fie-care metru pătrat trei până la șapte kilograme de earbă bună; un kilogram de earbă dă dela 2 o șesime până la un sfert din greutatea sa de pastă, care dă jumătate din greutatea sa de hârtie bună.

Prin urmare un hectar de pământ poate produce în termin mijlociu 3,083 kilograme de hârtie.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 14 Iunie n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	120.25	120.30
Renta de aur ung. de 4%	89.—	89.—
Renta ung. de hârtie	87.05	87.05
Împrumutul drumurilor de fer ung.	138.—	138.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	91.65	91.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	99.—	100.—
London (pe polița de trei luni)	120.—	120.—
Serisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.30
Argent	—	—
Galbin	5.67	5.67
Napoleon	9.52	9.52
100 marce nemțesci	58.45	58.45

Nr. 146.

[425] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de a III-a clasă Bățalariu cu filia Bretea română în protopresbiteratul gr. or. al Hațegului, se escrie a doua oară concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Roman.“

Emolumentele sunt:

- a) Dela parochia Bățalariu:
 1. Folosirea a 1 1/2 jug. pământ arătoriu și fēnaț.
 2. Dela fie-care fum de casă — în număr de 70 fumuri câte o ferdelă, — măsură de 30 litre cucuruz sfărmit în boambe.
 3. Dela fie-care fum de casă: o zi de lucru.
 4. Stolele satorite în Sinodul parochial la 23 Maiu 1882.
 - b) Dela filia Bretea română:
 5. Folosirea cimiteriului și 400 stângini cuadrați pământ arătoriu.

6. Dela fie-care fum de casă în număr de 40 fumuri, câte una ferdelă de 30 litre, cucuruz sfărmit în boambe.

7. Dela fie-care fum de casă câte o zi de lucru.

8. Stolele îndatinate, satorite în sinodul parochial la 30 Maiu 1882.

Doritorii de a ocupa acest post au ași așterne suplicile lor instruite conform prescrișelor statutului organic și ale regulamentului pentru parochii până la terminul sus amintit.

Hațeg, 27 Maiu 1883.

În conșelegere cu comitetul parochial.

Ioan Rațiu m. p.,
protopresbiter.

Nr. 583.

[425] 1—3

Anunțiu.

Luni în 30 Iulie a. c. st. nou la 9 oare din zi se va esarēnda pe calea licitațiunii moara alodială cu 6 petri pe timp de 3 ani începēnd din 1 Octomvre 1883 până la 30 Septemvre 1886

și dreptul de crâjmărit pe 6 ani începēnd din 1 Ianuarie 1884 până la ultima Decemvre 1889 în cancelaria comunală, loco Lanerēm.

Punctele de licitare se pot ceti în oările de cancelarie în cancelaria comunală. Lanerēm în 12 Iunie 1883.

Primăria comunală.

Turnătoare de clopote și de metal

a lui

Antonie Novotny

le recomandă pentru facerea de clopote nouē, pentru turnarea din nou a clopotelor sparte de toată mărimea, precum și pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic, oferind garanță pe mai mulți ani. Montate cu chivere (co-roanc) de lemn, fer turnat și făurit; astfel construite, că după ce sunt usate pe o parte se poată fi învērțite cu înlesnire în ori-ce direcțiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand

clopotele găurite și premiate

inventate de mine, care au un ton mai întins, mai puternic și mai adânc, ca cele de sistemul vechiu; un astfel de clopot în greutate de 300 punți egalează pe unul de 400 punți. Recomand mai departe scaune de fer făurit pentru clopote solide și frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru oroloage și toate din metal, precum și toate celelalte articole de alamă și metal aparținătoare de această categorie, cu prețurile cele mai moderate. Se construesc clopote și pe lângă plățirea făcută în rate. Clopote dela 300 punți în jos, precum și stropitoare de mână se află totdeauna în magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuează solid și prompt se recomandă

Antonie Novotny.

[359] 5—10

Timișoara, Fabrică.

Un clavier

de 6 octave, renovat se dă în schimb pentru mijloace solide de traiu sau alte obiecte de preț. [402] 9 Adresa: Piano. Brad-Hunyad.